

Tadeusz Łaskiewicz, Zenon Seroczyński

Gorzów Wielkopolski, st. 173 (ul. Poczтова 3), gm. loco, woj. gorzowskie, AZP 45-12/145

Informator Archeologiczny : badania 31, 240-241

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ramiczny, monetę z XV wieku, kafle garnkowe i płytowe oraz szkło, cegły i detale architektoniczne.

Po stronie południowej kościoła odsłonięte dwa fundamenty ceglane, które należy wiązać z nowożytnymi budynkami świeckimi (remiza strażacka).

Znaleziska archeologiczne w pełni potwierdziły dane historyczne. Materiał zabytkowy oraz dokumentacja znajdują się w Muzeum im. Jana Dekerta w Gorzowie Wlkp.

Badania zostały zakończone.

GORZÓW WIELKOPOLSKI, st. 173 (ul. Pocztowa 3), gm. loco, woj. gorzowskie, AZP 45-12/145
obozowisko mezolityczne

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa schyłkoweolitycznego/wczesnobrązowego
- osadnictwo z epoki brązu
- osada kultury łużyckiej i kultury pomorskiej(?) (okres halsztacki wczesnej epoki żelaza)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)
- śladowe relikty osadnictwa wczesnośredniowiecznego.
- średniowieczne miasto lokacyjne po okres nowożytny (XIII-XVIII wiek)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Tadeusza Łaszkiwicza (Pracownie Konserwacji Zabytków sp. z o.o. Pracownia Naukowo-Badawcza w Poznaniu). Uczestniczył absolwent archeologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, mgr Zenon Seroczyński. Finansowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Metalowiec” z Gorzowa Wlkp. Pierwszy sezon badań.

Stanowisko położone jest w centrum zabudowy staromiejskiej, w obrębie murów obronnych średniowiecznego miasta lokacyjnego (1257 r.), przy obecnej ul. Pocztowej 3; do r. 1945 były to dwie działki: Wollstrasse 43 i 44, wcześniej rozdzielone Zaułkiem Ślusarskim, prowadzącym w stronę muru obronnego (nieistniejącego) - obecnie ul. Strzelecka (wraz z współczesną zabudową). Działka po zniszczeniach 1945 r. i późniejszych wyburzeniach pozostawała niezabudowana.

Inwestor rozpoczął prace ziemne, związane z planowaną zabudową na około połowie działki, bez zapewnienia badań archeologicznych. W wyniku interwencji służb konserwatorskich Muzeum w Gorzowie Wlkp. wykonało doraźny nadzór archeologiczny, a właściwie lustrację stanu zachowania wykonanego już wykopu budowlanego - dokumentując profile i zbierając pewne ilości ruchomego materiału zabytkowego (niniejszy komunikat nie obejmuje tej części prac).

Prace budowlane w drugiej części działki poprzedzono wykonaniem badań archeologiczno-architektonicznych. Objęły one powierzchnię około 170 m, a miąższość nawarstwień kulturowych sięgała do około 2,5 m poniżej współczesnej powierzchni terenu (wykop budowlany osiągał głębokość ok. 4,0 m). Stwierdzono złożoną stratygrafię nawarstwień i liczne, często nawzajem przecinające się obiekty nieruchome. Do głębokości około 1,0 m było to rumowisko gruzowe nieistniejącej zabudowy sprzed 1945 r. wraz z silnie zaburzonym poziomem osadnictwa średniowiecznego i wczesnonowożytnego z licznymi obiektami — pozostałościami zabudowy i zagospodarowania miasta lokacyjnego, w tym podpiwniczenie nie istniejącej kamienicy; poniżej (około 1,0 - 1,6/1,7m) zalegała warstwa „pradziejowa” z licznymi przegłębieniami (do około 2,5 m) obiektów średniowiecznych i nowożytnych a przede wszystkim obiektów pradziejowych, głównie jam gospodarczych i posłupowych. W sumie wyróżniono 45 obiektów nieruchomych (21 średniowiecznych i nowożytnych oraz 24 pradziejowe), zebrano także liczny materiał zabytkowy (znacznie rozdrobniony) - ponad 4500 źródeł; około 2700 ułamków ceramiki, 430 krzemieni, 1265 kości i około 100 innych znalezisk (narzędzia kamienne, zabytki metalowe, nieliczne ułamki wyrobów szklanych kafli piecowych i fajek glinianych, przęśliki i ciężarki gliniane itp.), oraz próbek.

Kwalifikacja kulturowo-chronologiczna części ruchomych materiałów zabytkowych (szczególnie pradziejowych) ma charakter wstępny.

Badania zostały zakończone.

Grodno, st. 6, gm. Chełmża, woj. toruńskie - patrz: wczesna epoka żelaza

Grojec, st. 1, „Góra Grojecka”, gm. loco, woj. bielskie, AZP 104-49/-

- relikty osady kultury lendzielskiej (neolit)
- relikty osady kultury łużyckiej (epoka brązu)
- osada późnośredniowieczna

Badania wykopaliskowe i nadzór archeologiczny, przeprowadzone w związku z budową rurociągu grawitacyjnego „KraK” przez dr. Sławomira Dryję („Konsus” s.c. Pracownia Dokumentacyjno-Badawcza). Finansowane przez inwestora. Przebadano powierzchnię 1150 m².

W pasie planowanej inwestycji przebadano obszar o szerokości 5 i długości 230 m. Na wypłaszczeniu poniżej kulminacji Góry Grójeckiej oraz u jej podnóża od strony północnej zarejestrowano łącznie 5 jam o nieokreślonym charakterze oraz 21 dołków posłupowych. Jedną z jam odniesiono do późnej fazy kultury łużyckiej, 3 związane z okresem średniowiecza (wstępnie datując pozyskany materiał ceramiczny na XII-XIV w.). Kolejny obiekt zinterpretowano jako jamę łużycką, zniszczoną późniejszym, średniowiecznym wkopem. Oprócz fragmentów ceramiki z jam średniowiecznych pozyskano serię ogładzonych intencjonalnie kamieni, najpewniej osełek. Po zakończeniu badań wykopaliskowych prowadzono ciągły nadzór nad pracami ziemnymi, nie rejestrując kolejnych obiektów archeologicznych.

Prace zakończono wraz z zakończeniem inwestycji w strefie ochronnej stanowiska.

IŁAWA, st. I, cmentarz, gm. loco, woj. olsztyńskie, AZP

- cmentarz późnośredniowieczny i nowożytny (XV-XVIII w.)

Nadzór archeologiczny w trakcie prac ziemnych przy budowie piwnicy pod pawilonem gastronomicznym, przeprowadzony we wrześniu przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez J. Rygielską. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię około 30 m².

Nadzór podjęto ze względu na istnienie w tym miejscu (rejon obecnego parku przy ulicy Niepodległości) cmentarza, który widnieje na planie opublikowanym przez Kaufmanna w 1905 r., a wykonanym w 1753 r. przez Stanniusa. Cmentarz ten znajduje się jeszcze w 1810 r. na planie porucznika von Pippowa. Prace prowadzono w obrębie istniejącego pomieszczenia po uprzednim skuciu posadzki cementowej. Wymiary nadzorowanego wykopu pokrywały się z wielkością pomieszczenia (5 x 6 m). Stwierdzono występowanie w tym miejscu dużej miąższości warstw zasypiskowych powstałych częściowo w drugiej połowie XIX w. i w dużej części po roku 1945, a w szczególności w latach 70-tych XX w. na skutek wznoszenia istniejących tu pawilonów handlowo-usługowo-gastronomicznych. Poniżej skutej posadzki, do głębokości około 1,6-1,8 m wystąpiły wyłącznie nawarstwienia zasypiskowe w postaci szarej piaszczystej ziemi z gruzem ceglany i zaprawą wapienną. Zalegały w nich nieliczne luźne kości ludzkie. Poniżej tej warstwy uchwycono poziom użytkowy cmentarza. Niestety praktycznie wszystkie pochówki zostały zniszczone przez wkopy wtórne, co było wynikiem długotrwałego użytkowania cmentarza (od XV do XVIII w.). Wykonano cięcie przez nawarstwienia kulturowe po osi północ-południe, zadokumentowano więc profil wschodni o długości około 6 m. Uchwycono m.in. 5 wkopów grobowych (wykonanych po osi wschód-zachód), wśród których tylko jeden był niezakłócony). W jego obrębie nie stwierdzono fragmentów trumny. Natomiast w pozostałych przypadkach resztki trumien udało się uchwycić, choć tylko fragmentarycznie i bardzo zniszczone. Materiał zabytkowy był bardzo nieliczny i rozdrobniony. Były to głównie nieliczne fragmenty ceramiki późnośredniowiecznej oraz jeden mocno skorodowany gwóźdź kutny.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w archiwum PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

IŁAWA, st. I, ul. Kościelna, gm. loco, woj. olsztyńskie

- miasto późnośredniowieczne i nowożytne (XV-XX w.)

Nadzory archeologiczne podczas budowy ciepłociągu, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez Energetykę Ciepłą Sp. z o.o. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię około 80 m².